

Aki/ami/amely névmások használata – megoldás

Emlékeztető:

I. Az **aki** névmást csak akkor használjuk, ha élőlényre (személyre) vonatkozik (*megjött a fiú, akit vártam*).

II. Nem használható vonatkozó névmásként az "aki" több emberből álló **csoporthat** jelentő főnevek után, mint például *család, csapa, osztály, vállalat, vállalkozás, cég, iroda, részleg, egyetem, tanszék, csapat, minisztérium, bizottság, egyesület, társasház, képviselő* stb. Ilyen csoportfőnevek után használjuk inkább az "**amely(ek)**" vagy a "**mely(ek)**" megfelelő alakját. (*A színházi társulat, melyet te is ismersz, megérkezett*.)

III. Az **amely** névmást akkor használjuk, amikor konkrét, főnévvel megnevezett dologra utal, a hozzá legközelebb álló főnévvel megnevezett tárgyra vagy gyűjtőnévre utal (*megvettem a könyvet, amelyet kinéztem magamnak*). Az **amelyik** névmást kijelölő szerepben alkalmazzuk, ha csak egyetlen dologra vonatkoztatunk. (*Meghallgattam (azt) az előadást, amelyik rólad szólt*.)

IV. Ami névmást használok akkor, ha nincs pontosan megnevezve főnévvel, amire (*azt kértem, amit te*), **V.** vagy hosszabb szövegrészre utal (*gyönyörűen süt a nap, amiktől jó kedvem lesz* – nem konkrétan a Napra utal, hanem arra az egészre, hogy a Nap süt).

Érdeemes az ellenőrzésnél felhívni a gyerekek figyelmét arra, hogy a beszélt nyelvben gyakran használjuk az „amely” helyett az „ami” névmást, ami „pongyola” beszéd, fordítva azonban hiba!

pl.

Megadtad a pénzt, amit tavaly adtam neked? **helyesen:** Megadtad a pénzt, amelyet tavaly adtam neked?

Megadtad azt, amelyről beszéltél. **helyesen:** Megadtad azt, amiről beszéltél.

Egészítsd ki a mondatokat a megfelelő névmással!

1. Nem tanultál, **aminek** nem örülök. (V.)
2. Megírtad azt a feladatot, **amelyet/amelyiket** .tegnap adott a tanárnő? (III.)
3. Tudod azt, **amit** kérdeznek tőled? (IV.)
4. Figyeltem azt, **aki** belépett az ajtón. (I.)
5. Senki ne beszéljen olyasmiről, **amit** nem tud. (IV.)
6. Az idegenvezető arról az épületről beszél, **mely/amely/amelyik** előtt megállt a busz. (III.)
7. Az idegenvezető, **aki**. velünk utazott, nagyon kedves volt. (I.)
8. A szomszédom egész nap éneklést gyakorol, **ami** számomra elviselhetetlen. (V.)
9. A nyomozó felmutatta a bűnjelet, **melyet/amelyet** élete most szerzett meg. (III.)
10. Maradjon köztünk, **amit** mondani fogok! (IV.)
11. Az a tény, **melyet/amelyet** el fogok mondani, maradjon köztünk! (III.)
12. Tetszett az ajándék, **melyet/amelyet** tőled kaptam. (III.)
13. A társulat, **melynek/amelynek** tagja vagyok. (II.)
14. Már mindent tudok, **amit** tudnom kell. (IV.)
15. Mindaz, **amit** mondtak, hazugság. (IV.)
16. Azokról beszéltem, **akikkel** együtt nyaraltam tavaly. (I.)
17. A történet, **amelyet/melyet** mondtak, hazugság. (III.)
18. Az a diák mondta a történetet, **akivel** együtt utaztam tegnap. (I.)
19. Mindig későn jön haza, **aminek** nem örül a család. (V.)
20. Hónap végére elfogyott a pénzük, **ami**. gondot okozott a családnak. (V.)
21. Megnéztem a filmet, **melyet/amelyet** ajánlottál. (III.)
22. Láttam azt a színészt, **akiről** beszéltél nekem. (I.)
23. Győzött a csapatom, **aminek** nagyon örülök. (V.)
24. Megérkezett a csapat kapitánya, **akit** én is ismerek. (I.)
25. A csapat, **amelyről/melyről** beszéltem, győzött. (II.)

Források:

Nádasdy Ádám: A burjánzó vonatkozó
http://seas.elte.hu/w/!moderntalking/a_burjanzo_vonatkozo
(Megtekintés: 2023.09.04.)

Sinkovics Balázs: A vonatkozó névmások (aki, ami, amely) használatáról – régi és mai nyelvtanaink és a nyelvművelő munkák tükrében
https://acta.bibl.u-szeged.hu/54317/1/mai_magyar_nyelv_006_123-133.pdf
(Megtekintés: 2023.10.14.)

<https://e-nyelv.hu/2019-11-08/a-rosszat-amelyet-amit/>
(Megtekintés: 2023.09.04.)